

15 mrt 2024 -10:31

Invasieve uitheemse soorten: Samenwerking verbeteren aan de grenzen van de Europese Unie

Douaneambtenaren, autoriteiten voor dier- en plantengezondheid en milieuautoriteiten kwamen op 14 maart in Brussel bijeen voor een evenement dat zich richtte op het versterken van grenscontroles voor invasieve uitheemse soorten (IUS). Doeltreffende grenscontroles zijn van essentieel belang om de introductie van deze soorten in de Europese Unie te voorkomen. Het evenement werd gezamenlijk georganiseerd door het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, de Europese Commissie en de International Union for Conservation of Nature (IUCN).

Een grote bedreiging voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten

Uitheemse soorten zijn dieren, planten of andere organismen die door menselijke activiteiten zijn geïntroduceerd buiten hun natuurlijke geografische verspreidingsgebied. Sommige van deze soorten kunnen zich vestigen en verspreiden in hun nieuwe omgeving, waar ze ernstige gevolgen kunnen hebben voor de biodiversiteit. Ze worden invasieve uitheemse soorten (IUS) genoemd en kunnen invloed hebben op economieën, voedselzekerheid, menselijke gezondheid en welzijn.

Uit de recente beoordeling van invasieve uitheemse soorten door het Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystems Services (IPBES) blijkt dat IUS een belangrijke rol spelen bij achteruitgang en het uitsterven van inheemse soorten wereldwijd. Bovendien hebben ze een aanzienlijke invloed op ecosysteemdiensten, zoals water- en voedselvoorziening.

De kosten verbonden aan invasieve uitheemse soorten, met inbegrip van maatregelen voor het beheer ervan en schadebeperking zijn torenhoog en worden geschat op meer dan 115 miljard euro in Europa tussen 1960 en 2020.

De beleidsreactie van de EU en de sleutelrol van grenscontroles

De Europese Unie heeft zich volledig toegewijd aan het beschermen van haar biologische diversiteit tegen invasieve uitheemse soorten door hun introductie en verspreiding te voorkomen, tot een minimum te beperken en te mitigeren. Sinds 2015 is er met [Verordening \(EU\) 1143/2014](#) een regelgevend kader vastgesteld voor het nemen van maatregelen tegen prioritaire invasieve uitheemse soorten, de zogenaamde 'species of Union concern'. Op dit moment omvat deze lijst [47 dieren en 41 planten](#). Op basis van deze verordening moeten lidstaten specifieke maatregelen nemen om te voorkomen dat deze soorten opzettelijk of onopzettelijk de Europese Unie binnenkomen, waarbij grenscontroleurs een cruciale rol spelen als eerste verdedigingslinie.

Het evenement bracht douaneambtenaren uit 17 lidstaten, autoriteiten voor dier- en plantengezondheid en milieuautoriteiten samen. Ze kregen de kans om de geboekte vooruitgang te evalueren, uitdagingen te bespreken en de behoeften op het gebied van grenscontroles te identificeren.

De noodzaak om samenwerking op EU-niveau te bevorderen

De groeiende wereldwijde handel vormt een belangrijke route voor de introductie van invasieve uitheemse soorten, wat grenscontroles voor grote uitdagingen plaatst. De discussies tijdens het evenement identificeerden de belangrijkste uitdagingen en de belangrijkste noden van lidstaten in verband met handel en het risico op de introductie van invasieve uitheemse soorten.

Een daarvan was de noodzaak om innovatieve instrumenten te ontwikkelen ter ondersteuning van inspecties, zoals risico-invoeranalyse en een correcte en snelle identificatie van 'species of Union concern'. Dit, in combinatie met het ontwerp en het gebruik van geschikt opleidingsmateriaal zal ervoor zorgen dat doeltreffende maatregelen snel kunnen worden genomen. Bovendien bleek verbeterde samenwerking tussen overheidsinstanties die betrokken zijn bij grenscontroles, zowel binnen als tussen lidstaten, van cruciaal belang te zijn.

Getuigenissen

"Invasieve uitheemse soorten vormen een belangrijke bedreiging voor de biodiversiteit in Europa en leiden tot enorme economische verliezen. Samenwerking op EU-niveau is essentieel om de verspreiding van invasieve uitheemse soorten effectief te voorkomen en te beheren. Dit evenement illustreert de toegevoegde waarde van dergelijke samenwerking, waarbij douaneautoriteiten een groot verschil kunnen maken bij het voorkomen van introducties."

- Virginijus Sinkevičius, EU-commissaris voor Milieu, Oceanen en Visserij -

"Juist omdat deze soorten geen grenzen kennen, moeten we met alle lidstaten samenwerken om te voorkomen dat ze de Europese Unie binnenkomen. Grensmedewerkers moeten hun controles kunnen baseren op duidelijke, operationele procedures. Het is ook belangrijk dat ze de wetenschappelijke instrumenten hebben die ze nodig hebben om invasieve uitheemse soorten snel op te sporen."

- Belgische federale minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal -

"Invasieve uitheemse soorten zijn een van de belangrijkste oorzaken van biodiversiteitsverlies in Europa. De meest kosteneffectieve manier om de schade die ze veroorzaken te beperken, is door hun introductie te voorkomen. Dit evenement heeft bijgedragen aan het versterken van bioveiligheidsmaatregelen en grenscontroles in de hele EU. Deze maatregelen zijn van essentieel belang om het biodiversiteitsverlies zowel binnen de Europese Unie als wereldwijd een halt toe te roepen. De IUCN, samen met haar specialistengroep invasieve soorten van de Species Survival Commission, zet zich vastberaden in om alle belanghebbenden te ondersteunen bij het aanpakken van de bedreigingen door IUS. Dit gebeurt in overeenstemming met het beleid van de EU en de EU-biodiversiteitsstrategie."

- Dr. Grethel Aguilar, directeur-generaal van de International Union for Conservation of Nature (IUCN) -

Volgende stappen

Naar aanleiding van de resultaten van het evenement zal de Europese Commissie de lidstaten blijven ondersteunen bij het aanpakken van uitdagingen en noden voor een effectieve implementatie van de verordening inzake invasieve uitheemse soorten.

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en
Leefmilieu
Galileelaan 5 bus 2
1210 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.health.belgium.be>

Annelies Wynant
Woordvoester (NL)
+32 2 524 97 38
+32 485 73 44 05
annelies.wynant@health.fgov.be

Vinciane Charlier
Woordvoester (FR)
+32 475 93 92 71
+32 2 524 99 21
vinciane.charlier@health.fgov.be